YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
7 päivänä huhtikuuta 1987 *

Asiassa 196/85,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään komission oikeudellinen neuvonantaja Johannes Føns Buhl, prosessiosoite Luxemburgissa c/o komission oikeudellisen yksikön virkamies G. Kremlis, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään Gilbert Guillaume, Régis de Gouttes ja Philippe Pouzoulet, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut ETY:n perustamissopimuksen 95 artiklan mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön ja pitänyt voimassa tiettyjen "luonnollisiksi makeiksi viineiksi" kutsuttujen viinien ja väkevien viinien erottelevan verotuksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti A. J. Mackenzie Stuart, jaostojen puheenjohtajat Y. Galmot ja T. F. O'Higgins sekä tuomarit G. Bosco, O. Due, U. Everling ja K. Bahlmann,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

julkisasiamies: Sir Gordon Slynn,
kirjaaja: hallintovirkamies D. Louterman,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen sellaisena kuin se on muutettuna 18.11.1986 pidetyn suullisen käsittelyn jälkeen,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.1.1987 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut ETY:n perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 25.6.1985 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut perustamissopimuksen 95 artiklan mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön ja pitänyt voimassa tiettyjen "luonnollisiksi makeiksi viineiksi" kutsuttujen viinien ja väkevien viinien erottelevan verotuksen.

2 Tässä kanteessa komissio pääasiallisesti riitauttaa *Code général des impôts*'n (yleisen verolain) väkevistä viineistä ja niiden kaltaisista viineistä kannettavaa kulutusveroa (droit de consommation) ja siirtoveroa (droit de circulation) koskevien säännösten yhteensoveltuvuuden perustamissopimuksen 95 artiklan kanssa. Näiden säännösten nojalla väkevistä viineistä ja niiden kaltaisista viineistä kannetaan yleensä kulutusveroa 6 795 Ranskan frangia hehtolitralta puhdasta alkoholia ja siirtoveroa 22 Ranskan frangia hehtolitralta. Kyseiset verot kannetaan kuitenkin 2 545 Ranskan frangin ja 54,80 Ranskan frangin suuruisina tietyistä tällaisista viineistä, nimittäin luonnollisista makeista viineistä. Komissio katsoo, että tämä järjestelmä on syrjivä, koska sen mukaan edullisemman verotuksen myöntämisen edellytykset eivät ole yhtä edulliset muista jäsenvaltioista tuoduille tuotteille kuin samanlaisille kotimaisille tuotteille.

3 Ranskan kyseessä olevan lainsäädännön yksityiskohtia, menettelyn kulkua ja asianosaisten esittämiä oikeudellisia perusteita ja pääasiallisia perusteluja koskevat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä vain, mikäli se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

"Perinteisen ja tavanomaisen tuotannon" peruste

4 Komissio väittää aluksi, että perustamissopimuksen 95 artiklassa kielletty syrjintä johtuu siitä, että Ranskan lainsäädännössä myönnetään edullinen verokohtelu ainoastaan väkeville viineille, joiden tuotanto on "perinteistä ja tavanomaista". Vaikka tätä perustetta näennäisesti sovelletaan erotuksetta kotimaisiin tuotteisiin ja muista jäsenvaltioista tuotuihin tuotteisiin, sitä eivät voi täyttää muut kuin kotimaiset tuotteet. Lisäksi komissio katsoo, että "perinteisen ja tavanomaisen tuotannon" käsite ei ole objektiivinen peruste, koska sitä sovellettaessa viranomaisille jää harkintavaltaa.

5 Ranskan hallitus kiistää syrjinnän. Sen mukaan "perinteisen ja tavanomaisen tuotannon" käsitteellä on historiallinen merkitys, jolle on tunnusomaista vuosisatainen viininviljelyalueeseen erottamattomasti liittyvä tuotanto, jonka perinteisyys on osa tuotteiden mainetta, ja lisäksi tekninen merkitys, jolle ovat tunnusomaisia enologiset säännöt ja käytännöt, joilla luodaan moitteettomia ja vakiintuneita menetelmiä. Tätä käsitettä käytetään myös viinin yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa yhteisön säännöstössä.

6 Aluksi on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. viimeksi asia 106/84, komissio v. Tanska, tuomio 4.3.1986, Kok. 1986, s. 833) yhteisön oikeudessa ei sen nykyisessä kehitysvaiheessaan rajoiteta jäsenvaltioiden vapautta ottaa käyttöön eriytettyä verotusta tiettyjen tuotteiden osalta, vaikka ne olisivat perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja samanlaisia tuotteita, jos tällaisen eriyttämisen perusteena käytetään objektiivisia kriteerejä eli esimerkiksi käytettyjä raaka-aineita tai sovellettuja tuotantomenetelmiä. Tällainen eriyttäminen on yhteisön oikeuden mukaista, jos sillä pyritään perustamissopimuksesta ja johdetusta oikeudesta johtuvien vaatimusten mukaisiin talouspoliittisiin tavoitteisiin ja jos kyseisellä verojärjestelmällä ei suoraan tai välillisesti syrjitä muista jäsenvaltioista tulevaa tuontia eikä suojella kilpailevia kotimaisia tuotteita.

7 Erityisesti yhteisöjen tuomioistuin on useaan kertaan todennut, että yhteisön oikeuden tässä kehitysvaiheessa perustamissopimuksen 95 artiklan määräykset eivät estä jäsenvaltioita myöntämästä tietynlaisille väkijuomille tai tietyille tuottajaryhmille verovapautusten tai verohuojennusten muodossa verotuksellisia etuja hyväksyttäviä taloudellisia tai yhteiskunnallisia tarkoituksia varten, jos tällaiset etuusmenettelyt ulotetaan syrjimättä koskemaan sellaisia maahan tuotuja tuotteita, jotka täyttävät samat edellytykset kuin verotukselliset edut saavat kotimaiset tuotteet.

8 Edellä esitetyt perusteet täyttyvät esillä olevassa asiassa.

9 Kanteen kohteena olevan verojärjestelmän tavoitteiden osalta Ranskan hallitus selvitti menettelyn kuluessa, että luonnolliset makeat viinit valmistetaan alueilla, joille on ominaista niukka sademäärä ja suhteellisen kuiva maaperä ja joissa paikallinen talous on voimakkaasti riippuvainen niiden tuotannosta, koska muiden maataloustuotteiden viljely on vaikeaa. Näille viineille myönnetyllä verotuksellisella edulla pyritään tasoittamaan niiden ankarampia tuotanto-olosuhteita, jotta tietyille yhteisön alueille taloudellisesti erityisen tärkeä laatutuotteiden tuotanto voidaan säilyttää. Tällaisia talouspolitiikan tavoitteita on pidettävä yhteisön oikeuden vaatimusten mukaisina.

10 Lisäksi etuusjärjestelmän maahan tuotuihin tuotteisiin ulottamisen osalta on todettava, että "perinteisen ja tavanomaisen tuotannon" peruste liittyy erottamattomasti sekä kotimaisiin että maahan tuotuihin tuotteisiin. Oikeudenkäyntiasiakirjoissa ei ole mitään, mikä osoittaisi, että järjestelmän soveltaminen tosiasiallisesti johtaisi Ranskasta peräisin olevien viinien suosimiseen sellaisten muista jäsenvaltioista peräisin olevien viinien vahingoksi, joilla on samat ominaisuudet. Etenkään ei ole osoitettu, että kyseessä oleva etu myönnetään luonnollisten tekijöiden tai tuotantorakenteen perusteella yksinomaan tai ainakin olennaiselta osin kotimaisille tuotteille. On lisättävä, että kansallista säännöstöä, joka koskee erotuksetta kotimaisia tuotteita ja maahan tuotuja tuotteita, ei voida pitää yhteisön oikeuden vastaisena vain sillä perusteella, että sitä voidaan soveltaa syrjivästi, ellei osoiteta, että sitä tosiasiallisesti sovelletaan tällaisella tavalla.

11 Näin ollen on hylättävä moite, jonka mukaan edullisen verokohtelun myöntäminen rajoittuu väkeviin viineihin, joiden tuotanto on "perinteistä ja tavanomaista".

Vientijäsenvaltion tarkastusjärjestelmää koskeva vaatimus

12 Komissio väittää lisäksi, että perustamissopimuksen 95 artiklassa kielletty syrjintä johtuu siitä, että muista jäsenvaltioista tuoduille viineille myönnetään edullinen verokohtelu ainoastaan, jos niihin sovelletaan vientijäsenvaltiossa tarkastusjärjestelmää, joka tarjoaa vastaavat takeet kuin Ranskassa tuotetuilta luonnollisilta makeilta viineiltä vaaditut tarkastukset. Komission mukaan tämän vaatimuksen seurauksena mainitun etuuden ulkopuolelle suljetaan tuotteet, jotka tuodaan muista jäsenvaltioista, jotka eivät ole säätäneet vastaavaa järjestelmää, mikä on sen periaatteen vastaista, jonka mukaan kansallisessa lainsäädännössä ei voida säätää yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä, joita muiden jäsenvaltioiden tuottajat eivät pysty täyttämään.

13 Ranskan hallitus kiistää komission yleisen väitteen. Ranskan hallitus väittää, että tuontijäsenvaltiolla on oikeus vaatia näyttöä, jonka perusteella se voi tarkistaa, että maahan tuodut tuotteet, joille edullinen verokohtelu mahdollisesti myönnetään, tosiasiallisesti täyttävät tarvittavat edellytykset.

14 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. asia 153/80, Hansen, tuomio 7.5.1981, Kok. 1981, s. 1165) jäsenvaltio ei saa evätä muista jäsenvaltioista tuotavilta tuotteilta verotuksellista etua lainsäädännössään säädettyjen sellaisten edellytysten perusteella, joita maahan tuodut tuotteet eivät voi täyttää maantieteellisen sijaintinsa tai tuotantovaltion lainsäädännön vuoksi. Tämä periaate ei kuitenkaan saa estää jäsenvaltiota edellyttämästä myös maahan tuotujen tuotteiden osalta sitä, että verotuksellisen edun saamiseksi on osoitettava sen myöntämisedellytysten täyttyminen, jos tällaiset näyttövaatimukset eivät ole ankarampia maahan tuotujen tuotteiden osalta kuin samanlaisten kotimaisten tuotteiden osalta ja jos ne eivät ole suhteettomia niille asetettuun tavoitteeseen eli petoksen vaaran välttämiseen nähden.

15 Edellä esitetystä seuraa, että tuontijäsenvaltio saa vapaasti vaatia näyttöä, jonka perusteella se voi tarkistaa, että maahan tuodut tuotteet tosiasiallisesti täyttävät kyseisen jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä säädetyt edellytykset. Tällainen näyttö voidaan antaa erityisesti lähtöjäsenvaltion viranomaisten tai muiden asianmukaisten elinten antamilla todistuksilla. Koska tällainen todistus voidaan laatia ainoastaan tarkastusten perusteella, voidaan sellaista tarkastusmenettelyä, joka tarjoaa Ranskan lainsäädännössä säädettyjä vastaavat takeet, vaatia myös muista jäsenvaltioista tuotujen väkevien viinien osalta edullisen verokohtelun myöntämisen edellytyksenä.

16 Jotta tällainen säännöstö olisi suhteellisuusperiaatteen mukainen, on kuitenkin välttämätöntä, että siinä annetaan lähtöjäsenvaltion valita tarkastusmenetelmät ja tarkastusten suorittamisesta vastaavat viranomaiset ja että vastaavuuden tunnustamisen edellytykseksi ei aseteta asianomaisten kansallisten viranomaisten välillä aikaisemmin tehtyä sopimusta.

17 Oikeudenkäyntiasiakirjojen perusteella ei voida päätellä, että Ranskan kyseessä oleva sääntely ei olisi näiden vaatimusten mukaista. Komissio totesi aluksi, että Ranskan viranomaiset olivat päättäneet Kreikan viranomaisten kanssa tehdyn sopimuksen perusteella "Samos vin doux naturel grand cru" -nimikkeellä tuotettujen viinien rinnastamisesta Ranskasta peräisin oleviin luonnollisiin makeisiin viineihin. Ranskan hallitus kiisti kuitenkin tällaisen sopimuksen olemassaolon ja täsmensi, että Kreikan viranomaisiin tältä osin otetun yhteyden ainoa tarkoitus oli hankkia Ranskan viranomaisten tarvitsemat tiedot sen tarkistamiseksi, että veroetuuden myöntämisen edellytykset esillä olevassa asiassa tosiasiallisesti olivat täyttyneet. Koska komissio ei esittänyt mitään näyttöä vastakkaisen väitteensä tueksi, on todettava, että väitetyn sopimuksen olemassaoloa ei ole näytetty toteen.

18 Näin ollen on myös hylättävä väite siitä, että muista jäsenvaltioista tuodut väkevät viinit voidaan hyväksyä edullisen verokohtelun piiriin ainoastaan sillä edellytyksellä, että vastaavat takeet tarjoava tarkastusjärjestelmä on olemassa.

Oikeudenkäyntikulut

19 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Mackenzie Stuart Galmot O'Higgins

Bosco Due Everling Bahlmann

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä huhtikuuta 1987.

P. Heim
kirjaaja

A. J. Mackenzie Stuart
presidentti